

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Padalci v Lescah — Na letališču v Lescah je bilo konec tedna republiško padalsko prvenstvo. Po pričakovanju so imeli največ uspeha tekmovalci iz Lesca. Naduse pomembno in skrbno opravilo padalca je zlaganje padala. Fantje na sliki so večji tega posla. Več o prvenstvu na 10. strani — Foto: F. Perdan

Končana je poletna šola slovenskega jezika v Kranju Odločilen prispevek k slovenskemu samospoznavanju

50 slušateljev iz 13 držav, kjer živijo slovenski izseljenci in zdomci, je v petek sklenilo šolanje v poletni šoli slovenskega jezika v Kranju — Na sklepnem sprejemu v hotelu Kokra na Brdu so jim podelili potrdilo o končanem šolanju, pesmarice in slovenske knjige v spomin na prebivanje v domovini staršev.

Kranj — V petek se je v Kranju končala četrta poletna šola slovenskega jezika za otroke slovenskih izseljencev, zdomcev in zamejcev, ki ga prirejajo Slovenska izseljenska matica, Filozofska fakulteta in kranjska Srednja šola pedagoške

smeri. Udeležilo se je 50 slušateljev iz 13 držav, največ iz Združenih držav Amerike in Kanade, prišli pa so tudi iz Venezuele, Francije, Velike Britanije, Grčije, Italije, Švedske, Nizozemske, Zvezne republike Nemčije, Avstrije, Italije in Japonske. V

mesecu dni so se naučili osnov slovenskega jezika, se bolj ali manj uspešno spopadali s spoli, skloni, dvojino in drugimi zankami slovenskega jezika in hkrati prisluhnili utripu naše dežele.

Letošnja poletna šola slovenščine ni bil zgolj pouk, temveč so program izpopolnili tudi z nekaj privlačnimi ustvarjalnimi dejavnostmi. Večerni razgovori o slovenskem šolskem sistemu in jugoslovanski družbeni ureditvi so že tradicija, prav tako srečanja s pesniki (letos jih je obiskal Lojze Kovačič); bivanje v kranjskem dijaškem domu so jim tokrat organizatorji popestrili še s koncerti (srečali so se z Janijem Kovačičem), letos prvič pa so družno s petimi lektorji zasnovali glasilo Korenine. List je verna kronika bivanja mladih potomcev slovenskih izseljencev v svoji drugi domovini. Neveščemu uredništvu je pri delu pomagal mentor Miha Mohor.

Ko so jim ob slovesu na Brdu organizatorji podelili potrdila o šolanju v poletni šoli slovenskega jezika pa slovenske knjige in pesmarice, ki jih bodo v domovini še kdaj spomnile na slovenske besede in pesmi, so jim za popotnico izrazili željo po nadaljnjem spoznavanju Slovenije, njene kulture in govornice. Smisel njihovega prihoda je bilo samospoznavanje slovenske identitete, to naj jim pomaga utrditi vez z domovino staršev in jih spodbuditi, da postanejo nosilci slovenske kulture v okoljih, kjer živijo.

D. Z. Žlebir

V četrtek praznik graničarjev

V četrtek, 15. avgusta, praznujejo naši graničarji. Tega dne leta 1944 je bil ustanovljen Korpus narodne obrambe Jugoslavije, predhodnik današnjih graničarskih enot. Tem skromnim in prizadevnim fantom, hrabrim čuvarjem naših meja, namenjamo reportažo na 8. strani. Graničarjem ob tej priložnosti naše čestitke!

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Draga jesen

Po vročem poletju ni ravno malo takih, ki jih skrbi, kako bodo prebili jesen. V vročini so podivjale tudi cene in nič ni videti, da bi jih jesenski hlad kaj umiril. Že dosežanje podražitve so mnogim razbile iluzije o morebitnih jesenskih pr. hranikih, pa z njimi val podražitev najbrž še ni šel mimo. Najteže je bilo sprejeti vesti o dražjem kruhu, moki, olju, sladkorju, brez osnovnih živil namreč nihče ne more. Malo manj boleče je odjeknila podražitev mesa, saj si ga revnejši že davno ne privoščijo več in dodatna podražitev se jih vse manj tiče. Le če si bodo hoteli privoščiti jesensko polovico prašička za v skrinjo, bo njihovem proračunu trda predla. Da je dražji premog, so že občutili tisti, ki so ga naročili za to zimo, pa tudi stanovalce blokov je »razveselil« nov znesek na položnici. Dražja električna je bila zgolj logično nadaljevanje serije podražitev, višje cene prevozov novo dejanje.

Nekajodstotni porast življenjskih stroškov najbolj občutijo že doslej najbolj ogroženi sloji prebivalstva, upokojenci z nizkimi pokojninami in delavci iz tovarn, kjer izplačujejo najnižje osebne dohodke. Kako bodo le-ti živeli ob novih podražitvah, kako bodo ob višjih mesečnih računih za bivanje zmogli dražjo hrano, kako se bodo na jesen oblekli? Bo morda vse več primerov, o kakršnem smo nedavno slišali v oddaji sarajevske televizije, o stotih Sarajevčanih, ki so že poldrugo leto v temi, ker ne morejo plačati elektrike? Te, na prejšnje stoletje spominjajoče razmere niso nikakršna eksotika. Kot kaže, postajajo vse bolj usakdanji dokaz, da si nekateri ljudje le z delom ne morejo zagotoviti socialne varnosti. Za soočenje s podobnimi mejnimi primeri nam ni treba do Sarajeva, saj smo jih do nedavna imeli prav pred domačim pragom. Niti leto dni ni od tega, kar so delavci Iskre Telematike dobivali tako nizke osebne dohodke, da z njimi niso zmogli stroškov bivanja na Planini. Tem gre zdaj nekoliko bolje, prav gotovo pa niso redki ljudje, ki z delom enega meseca najprej poravnajo stroške bivanja, za hrano pa jim ob koncu meseca že zmanjkuje. Najteže je onim z dohodkom ali pokojnino kot edinima viroma preživljanja. Res je, da mnogim pomagajo prebiti različne socialne pomoči, a ob valu podražitev bi bile slednje potrebne novim in novim upravičencem.

D. Z. Žlebir

Na Bledu rušijo vse rekorde

Bled je poln kot še nikoli. Ne le hoteli, tudi zasebne turistične sobe. Lani so imeli v vrhu sezone le dva dni več kot 4 tisoč gostov, letos se ta številka vleče že 25 dni zapored. Minuli petek je bila najvišja, saj so našli kar 4.729 gostov. Tudi zasebne turistične sobe so letos polne, v njih je dnevno okoli 1.100 gostov. Toliko je seveda prijavljenih, verjetno pa se še dogaja, da lastniki kakšnega skrijejo. Vsekakor pa se jim to ne splača več. Davčna politika je namreč postala zanje zelo ugodna, plačajo le 6 odstotkov davka od skupnega prometa. Pri neprijavljenih gostih, večinoma so to seveda tujci, pa je tveganje po novem veliko. Kazen za neprijavljenega tujega gosta znaša 30 tisoč dinarjev, kar je pri neprijavljeni tuji družini že dokajšnja kazna, ki odtehta davek. Splača se torej ne več, motiv za neprijavljanje gostov je lahko le še deviza, ki jo pobaše v žep.

Družbeni plan razgrnjen

Radovljica — Osnutek družbenega plana radovljiške občine za obdobje 1986—2000 je v javni razpravi, h kateri naj bi pripomogla njegova javna razgrnitev, posebej grafičnih prilog. Načrt je razgrnjen v avli skupščine občine v Radovljici, v prostorih krajevne skupnosti Bled in v prostorih doma Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici. Razgrnjen bo do 20. septembra, na podlagi pripomb in predlogov iz javne razprave pa ga bo občinska skupščina obravnavala 13. novembra.

Jutri izredna številka Gorenjskega glasa

Vsa gorenjska gospodinjstva, nad 60.000 jih je, bodo jutri brezplačno prejela izredno številko Gorenjskega glasa. Je predvsem sejemska obarvana, saj je te dni v Kranju 35. jubilejni Gorenjski sejem.

Razen tega boste lahko v tej številki prebrali marsikaj zanimivega o Gorenjskem glasu, najbolj branem časopisu na Gorenjskem. Marsikaj koristnega o nas in o prednostih, če postanete naročnik, boste izvedeli. V izredni številki je objavljena naročilnica za naš časopis. Kdor se bo naročil, bo sodeloval v privlačnem nagradnem žrebanju.

Radi bi vas tudi opozorili, da ima Gorenjski glas na kranjskem sejmu poseben prostor, kjer se lahko naročite na časopis, oddaste mali oglas ali drugo sporočilo in poveste, kaj vam je v časopisu všeč in kaj vas moti!

MOJ GLAS

Avtomobilist prehitel »v škarje« — veriga trčenj — Brezglavo prehitvanje »v škarje« je zakrivilo prometno nezgodo, ki se je v soboto, 10. avgusta, pripetila na magistralni cesti med Radovljico in Podvinom. Voznik osebne avtomobila nemške registracije Germann Weichenrieder je prehitel v koloni, tedaj pa je nasproti pripeljal voznik Hans Schafer z avtomobilom nemške registracije. Da ne bi prišlo do trčenja, je Schafer začel zavirati. Tedaj se je vanj zaletel tovornjak, ki ga je za njim pripeljal 20-letni Arem Idrizi z Jesenic. Medtem je povzročitelj trčenja Weichenrieder srečno izpeljal iz »škarj«, tovornjak pa je zaneslo na drugo stran ceste, kjer je trčil še v prvi avto v koloni, tega je vozil nemški državljani Herbert Scherlinzky. Povzročitelj je po trčenju odpeljal, vendar so ga v slabi uri izsledili. Zaradi prometne nezgode, v kateri je nastalo za 6.650.000 dinarjev škode, je bil dve uri oviran promet na magistralni cesti. (dž) — Foto: F. Perdan

MEDNARODNI 35. GORENJSKI SEJEM

kranj, 9. — 19. 8. '85

- velika izbira blaga po sejmskih cenah
- kmetijska mehanizacija
- bogat večerni zabavni program
- gostinske posebnosti: žar, raženj, morske ribe, domače vino
- bančne in špeditorske storitve

Seno sušijo kar na seniku

Pri Povšinovih na Selu pri Ribnem sena ne spravljajo več v kozolec, temveč na pol suho krmo pospravijo kar na senik, kjer jo do kraja posušijo s pomočjo posebne naprave, ki uporablja sončno energijo — Naprava dobro dela, odpadlo je veliko ročnega dela, le draga je bila

Nobena reč se takoj ne splača, koristi prinese kasneje, naprava za sušenje sena pomeni vlaganje v delo, saj z njo odpade vse ročno delo okrog kozolca, pravi Franc Sokič, Povšin po domače.

Naprava dobro suši, posušila pa nam je tudi denarnico, je dodala Mici Povšinova.

keje upre. Zrak se segreje, kot se, denimo, segreje v avtu, ki stoji na soncu. Močan ventilator nato segreje zrak potegne iz zbiralnika po kanalu pod krmo, ki je naložena na mrežah. Topel zrak jo suši od spodaj navzgor. Pri tem ni nobenega prekladanja, nobene ročnega dela, le nekaj pritiskov na gumb in malce pazljivosti. Če pade dež in je streha mokra, je treba napravo ustaviti, da ne bi vlekla vlage v seno. Tedaj Povšin odpre vrata na obeh straneh senika, da se krma zrači, da se ne pregreje. Ponoči pa jo lahko hladi tudi naprava sama, saj je pod streho mrzel zrak.

S takšno napravo posušeno seno je boljše, saj se ne lomi in drobi, kakor je to pri prekladanju v kozolec in iz njega.

Manj dela imajo poslej Povšinovi na travnikih, saj na senik s traktorjem pripeljejo že na pol suho krmo. Ni jim treba čakati na nekajdnevno lepo vreme. Nobene ročnega dela pa nimajo pri sušenju sena na seniku. Ko ga pripeljejo tja, ostane tam, pozimi se skozi odprtino vsipa v hlev, saj imajo senik nad njim.

Povšin naprave za sušenje sena še ni avtomatiziral. Tudi to je namreč moč narediti. Ko je temperatura pravšnja ali ko vlažna tipala zaznajo, da krma še potrebuje vroč zrak, se naprava vključi sama. No, potem sam nimaš nobene kontrole več, pravi Povšin, včasih je le treba pogledat, kaj se dogaja s senom.

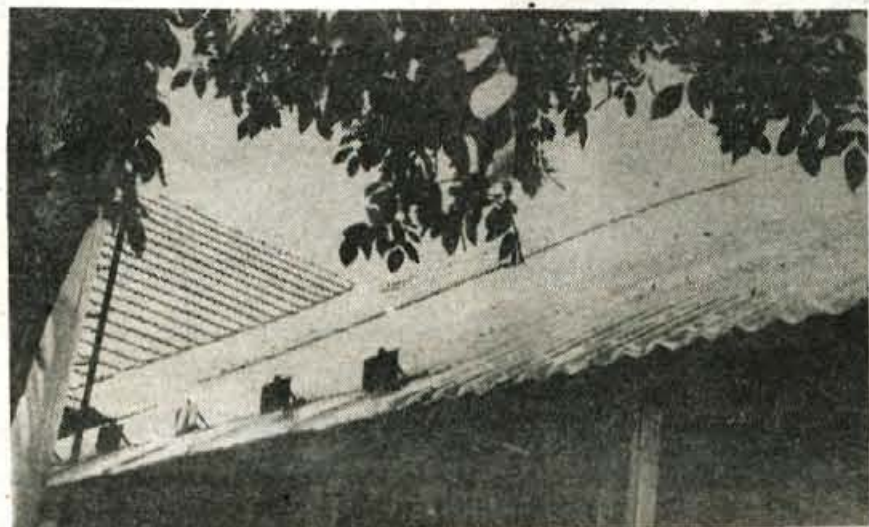
K namestitvi naprave za sušenje sena so Povšina nagovorili predstavniki raziskovalne skupnosti radovljiške občine, ki je prispevala 80 tisoč dinarjev, pri načrtih in nakupih nekaj potrebnega materiala je pomagala tudi Kmetijska zadruga Bled, kjer je Povšin kooperant — preskrbeli so mu valovite plastične plošče za streho po ugodnejši ceni.

Nekaj pomoči je torej bilo, vendar so bili stroški naprave kljub temu dokajšnji. Material je danes pač drag. Povšin pa ga je porabil veliko, saj je moral topel zrak po kanalih speljati do senika. Če bi gradil nov hlev in pri tem nameščal napravo, bi bila seveda cenejša, saj ne bi bilo treba zamenjati strehe, postaviti kanalov.

Izračunal je, da ga je naprava veljala 850 tisoč dinarjev, v kar seveda ni všteto njegovo delo. Toliko so znesli računi za material in 360 delovnih ur, ki so jih opravili tesarji in mizarji. Za ponazoritev povejmo, da je ventilator kot srce naprave veljal 300 tisoč dinarjev.

Toda konec dober, vse dobro. Denar bo hitro pozabljen, naprava pa dobro dela.

M. Volčjak

Sončne žarke na južni strani strehe zbirajo prozorne plastične plošče, pod njimi so s črno barvo prevlečene ieverne plošče, da se sonce močneje upre.

Med prvimi so si 35. mednarodni gorenjski sejem ogledali v spremstvu direktorja Gorenjskega sejma Franca Ekarja (skrajno desno) Boris Bavdek (skrajno levo), sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko, ki je sejem tudi odprl, ter Janez Bohorič (drugi z leve), podpredsednik slovenskega izvršnega sveta, in Marko Bulc (drugi z desne), predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. — Foto: F. Perdan

V petek odprli 35. mednarodni gorenjski sejem

Tržnica in zabavišče

588 domačih in 76 tujih razstavljalcev — Skladišča so polna: popusti tudi do 30 odstotkov — Ob 35-letnici povojne sejemске dejavnosti priznanje za Gorenjski sejem

Kranj — Za 35. mednarodni gorenjski sejem bi lahko dejali, da je čez dan, od 9. do 19. ure, največja gorenjska (slovenska) tržnica; zvečer, ko se sejemskima vrata zapro, pa osrednji veselišni prostor, na katerem se ob igranju znanih gorenjskih in slovenskih ansamblov zabava tudi več tisoč Kranjčanov in okoličanov. Letošnji sejem je največji doslej: na 35 tisoč kvadratnih metrih razstavne površine se predstavlja 588 domačih in 76 tujih razstavljalcev — iz Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Švice in Danske. Za dobro sosedsko in maloobmejno sodelovanje je še zlasti pomembna prisotnost koroške gospodarske zbornice, zveze slovenskih zadrug na Koroškem ter njenih članic. Posebej se predstavlja tudi tovarna pohišstva Lipa iz Ajdovščine, ki je s svojimi izdelki v celoti zapolnila razstavišče C v novi večnamenski dvorani.

Sejem se ni izneveril tradiciji in je tako kot pred petintridesetimi leti namenjen predvsem prodaji blaga za široko porabo. Na sejemski tržnici ponujajo oblačila in obutev, pohištvo, izdelke bele tehnike, kmetijske in gozdarske stroje, akustične aparate, avtomobile, motorje in kolesa, gradbeni material, obrtne izdelke... Nekateri proizvajalci so zaradi precejšnjih zalog blaga v skladiščih znižali cene tudi za 30 odstotkov.

Sejem je v petek ob navzočnosti

Marka Bulca, predsednika Gospodarske zbornice Slovenije, Janeza Bohoriča, podpredsednika slovenskega izvršnega sveta, in drugih predstavnikov družbenopolitičnega življenja Gorenjske in Slovenije odprl Boris Bavdek, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko. Poudaril je, da poslovno-prireditveni center Gorenjski sejem uspešno nadaljuje večstoletno sejemsko tradicijo Kranja. Z odkupom dodatnih zemljišč, ureditvijo zunanjega razstavišča, z dokončanjem gradbenih in instalacijskih del v stari dvorani, z odstranitvijo lesenih barak in z namestitvijo strehe v gostinsko-zabaviščnem delu sejmišča je izboljšal možnosti za izvedbo sejemskih in vseh ostalih prireditvev. V naslednjih letih bo skušal nabaviti dodatno opremo za večnamensko dvorano, zaposliti nove ljudi za dela, ki jih zdaj za sejem opravljajo kooperantje, ter na sejem privabiti še večje število tujih razstavljalcev.

Poslovno-prireditveni center Gorenjski sejem je ob 35-letnici povojne sejemске dejavnosti prejel priznanje Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko za uspešno gospodarjenje in usmerjanje sejemskih prireditvev. Priznanje je predal podpredsednik MGZ za Gorenjsko Martin Šketa, v imenu Gorenjskega sejma pa ga je prevzel direktor Franc Ekar.

C. Zaplotnik

Zanimivi tudi za Koroško

Splošno gradbeno podjetje Tržič je na avstrijskem Koroškem, v Kotmari vasi in v Globasnici, zgradilo že dve večji poslovni zgradbi, tretje se pa loteva v Železni Kapli

Tržič — Za naše gospodarstvo je zanimiv vsak izvoz, kajti skoraj vsakega je težko doseči, posebej zanimiv pa je prodor gradbenikov na tuj trg, saj je zunaj tovrstna konkurenca še izredno huda. Zato je še bolj zanimiv uspeh malega tržiškega gradbenega podjetja SGP Tržič, ki je letos opravilo že dve večji gradnji na Koroškem, prav zdaj pa se loteva tretje. Kot nam je povedal direktor podjetja Jakob Štabuc, gre za tipске objekte, ki združujejo pod eno streho zadržno trgovino, skladišče in banko. Prvi tak objekt, ki ga je naročila Slovenska zadruga zveza v Celovcu v sodelovanju z našo Gospodarsko zbornico v Celovcu, vse gre prek sejemске menjave, so zgradili v Kotmari vasi. Pravi gradnik ga dokončujejo v Globasnici, vse pa je že pripravljeno za tretjo gradnjo v Železni Kapli. Objekt je tipski. Vse potrebno pripravijo doma — delajo skupno Trimu Trebnje, Siporeks Zagorje, Imko (okna) SGP Tržič, posel pa peljejo prek sozda IMOS, tako da tam oblikujejo temelje. V 40 dneh je zgradba postavljena. Naročnik pripravi veliki okrog 300 m², je stal 1 milijon ASch, objekta v Globasnici in Železni Kapli, ki sta približno še enkrat večja, pabosta stala po 5 milijonov ASch.

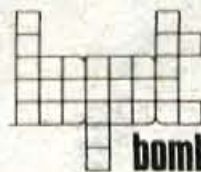
Splošno gradbeno podjetje Tržič je uspelo predvsem z zanimivim projektnim projektom za take gradnje, s kvaliteto in solidno izdelavo. »Sprva je bilo pri naročnikih čutiti nezaupanje,« pove direktor Jakob Štabuc, »pa tudi mi smo delali kar malce s strahom. Ko pa so videli, da gradimo solidno in hitro, so bili zadovoljni. Konkurenca zunaj je našemu delu smo ugotovili, da ti nobena še tako velika reklama zunaj nič ne pomaga, če se ne izkažeš s kvalitetnim delom. Cena in kvaliteta, obe sta pomembni.«

Vse kaže tako, da gradnja naših gradbenikov v Železni Kapli ne bo zadnja. Zanje se na Koroškem zanimajo že številni zasebniki.

D. D.

Kaj bo prinesla hitra cesta

Urbanistični inštitut iz Ljubljane bo do 20. oktobra naredil študijo o razvojnih izpopolnitvah poteka gorenjske hitre ceste. Poudarek bo na gospodarskih koristih, ki jih bo prinesla nova cesta. Možnosti bo treba kar najbolje izkoristiti, da kolone vozil ne bodo drvele mimo, temveč se bodo ustavljale na sodobno urejenih postajališčih, bencinskih servisih, v prodajalnah. Študija bo veljala 2 milijona dinarjev, po 600 tisoč dinarjev naj bi prispevali jeseniška in radovljiška občina, 500 tisoč dinarjev kranjska in po 200 tisoč dinarjev tržiška in škofjeloška občina. O tem se odločajo te dni, v Radovljici so zamisel sprejeli, dodali so, da ni treba ponovno presojsati, kje bo nova hitra cesta potekala. V radovljiški občini imajo namreč že narejeno študijo o poteku nove hitre ceste od Žirovnice do Črnicva, pred leti so jim jo izdelali pri Urbanističnem inštitutu, saj so skušali obvarovati čimveč plodne zemlje. Traso so tako približali oziroma združili s sedanjo gorenjsko magistralno cesto.

100 let

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

Na mednarodnem Gorenjskem sejmu v novi hali.

Kako se domačini na Dovjem in v Mojstrani spominjajo Jakoba Aljaža

»Aljaž je s palico rešil vse vaše spore«

Dovški župnik Jakob Aljaž živi v spomnih domačinov kot dober, plemenit mož — Ljudi je venomer učil in jim svetoval — Daljnogled je pritrtil na okno, da je sleherni trenutek lahko pogledal na Triglav

DOVJE-MOJSTRANA — Spomin na dovškega župnika Jakoba Aljaža je tako na Dovjem kot v Mojstrani med starejšimi domačini še vedno živ. Izredno radi se ga spominjajo, o njem so veliko slišali in se z njim kot otroci srečevali. Ko jih povprašajo, kakšen je bil Jakob Aljaž, ti na široko odprejo vrata, obraz pa se jim spremeni v prijazen nasmeh, kajti spomin na Aljaža je več kot prijazen.

Jakob Aljaž v narodni noši, ko je šel na obisk na Dunaj. Ta slika visi v številnih mojstranskih domačijah

»Povsod je bil domač«

»Jakob Aljaž je bil navdušen planinec,« pravi danes 82-letni Janez Jakelj-Klančnik z Dovjega, »če si mu le Triglav spomnil, ti je bil odpuščen sleherni greh ali pobalinstvo, ki smo ga uganjali nekdanji mladi fantje. V sleherni hiši je bil nadvse dobrodošel, domač, vsak vaški spor je nemudoma rešil. Na Dovjem in v Mojstrani ni bilo treba nobenega sodnika, Aljaž je s palico prihitel k sprtima mejašema, jo dvignil in tako je bil spor rešen. 42 let je bil na Dovjem, sedemletni deček sem bil tedaj, in spominjam se dneva, ko je umrl. Bila je huda ura, neusmiljeno je deževalo, tako da smo morali dvakrat na pokopališče.«

Jakob Aljaž je bil mož na mestu, dober in priljubljen človek.«

»Kar z notami nas je po glavi«

»V šoli nas je učil verouk, a je pri pouku pripovedoval vse mogoče stvari, najraje pa o svojih in naših planinah,« pravi Ana Šuštar-Tilešova iz Mojstrane. »Včasih je bil resen, včasih smo se mu od srca nasmejali. Vedno je hodil v razred s škornji in nemalokrat je imel kar odpete, nam pa se je vse tako smešno zdelo. Če je kdo izostal, ga je Aljaž vprašal: »te shodu včera,« in ko je dobil odgovor: vodo sem mogu nost, je bilo zamudniku vse odpuščeno. Dober človek je bil ...

Jelca Klančnik

Dekleta smo pele pri njegovem zboru, večkrat nas je petja učila njegova nečakinja Micka. Če je zaslišal, da nismo kaj preveč ubrani, je stopil noter in nas je kar z notami okral po glavi. Tudi nečakinji ni prizanesel: kako pa jih učiš, punca neumna.

Spomnim se ga, kako je na priznici pripovedoval žalostne zgodbe in včasih jih je tako sam občutil, da je zraven kar zajokal. Zgodilo se je tudi, da je utrujen od svojih planinskih poti tudi zakinkal. V našo hišo je prišel večkrat, bilo nas je enajst otrok, in očetu je venomer prigovarjal: daj Miha študiraj, daj Janeza študiraj. A bilo je težko. Ljudi je vedno učil in jim svetoval: okna odpirajte, da ne bo zatoхло.

Dober fant je bil, Jakob Aljaž. Še zdaj pomnim pesem, ki jo je sam napisal in ki smo jo vedno ob koncu zapeli: cerkvena vrh gora / cerkvena bela / vsak dan pozdravlja te duša vesela / .«

»Krepce« nam je nosil

»Aljaža se spominjam kot veselga, živahnega, dobrega človeka,« pravi Minka Smolejeva-Grabnarjeva z Belce. »Kar si je »naprej vzela, je vedno tudi dosegel. Pravil nam je, kako je na Dunaju za inženirja študiral in domov pisal, da bi

Janez Jakelj-Klančnik

rad nove škornje. A mu jih niso mogli kupiti, zato je z Dunaja prinesel domov. Kadar se je vrnil s potovanja, nam je, pevkam, vedno kaj prinesel. Veseli smo bili predvsem »krepcev«, majhnih nožkov, ki so danes na ogled tudi v Triglavskem muzeju.

»Vesel je bil, družaben, pri njem je bilo maše hitro konec,« pravi Jelca Klančnik, ki bo spomine na Jakoba Aljaža tudi napisala za Planinski vestnik. »Njegovi nasveti so bili vedno dobri in koristni, vedno pa je pravil: jaz sem hud mož. Pa ni bil prav nič hud, to so vedeli vsi domačini, ki so ga imeli neizmerno radi.«

Kos kruha in jabolko

»Najraje nam je pripovedoval o planinah, planinkah, gorskem cvetju in živalih,« se Aljaža spominja Neža Peternel-Štrithova iz Mojstrane. »Ponavadi nam je govoril, da bomo morali v planine, in dobro se spominjam daljnogleda, ki ga je pritrtil na okno in tako je — kadar se mu je zahotelo, in zahotelo se mu je velikokrat — pogledal skozi leče na njegov Triglav. Tudi mi smo morali gledati skozenj, a otroci kot otroci. Daljnogled smo sploh videli prvič, če pa smo že ujeli pogled, smo videli same skale. Bil je

Ana Tilešova

Neža Štrithova

nadvse vesel, ko smo vneta pritrjevali, da smo videli Triglav.

Med vojno je sem in tja poklical koga izmed nas, ga pobaral, čigav je, nato pa mu stisnil v roke kos kruha in jabolko. Nekateri smo bili revni in velikokrat je nas, mojstranske otroke, poklical v šolo in nam dal kruha. Dober je bil in za vse življenje sem si zapomnila 4. maj leta 1927, ko je umrl ta plemeniti Slovenec.«

D. Sedej

Pri Kmetijski zadrugi Bled nad urejanjem pašnikov bedi pospeševalc Jože Zabret (na desni), z buldožerjem pa dela Gorenjčev delavec Ibri Kovačević.

Urejanje selskega, ribenskega in bodeškega pašnika Ob Savi bodo spet pasli

Ob Savi Bohinjki, na pašnikih pod vasmí Selo, Ribno in Bodešče, so nekdanj pasli, zadnja desetletja pa ne več — Na sodoben način zdaj urejajo pašnike, ki bodo krepka spodbuda za tamkajšnjo živinorejo — Ob Savi bodo uredili 87 hektarov pašnikov, kmalu bodo začeli na Homu v Zasipu, nakar bo na vrsti belska planina

Grmovje, jelša, vrba in sem ter tja kakšna smreka so zarasli pašniki na desnem bregu Save Bohinjke pod vasmí Selo, Ribno in Bodešče. Nekdanj pasli tam pasli živino, zadnja desetletja ne več. Malce manj se je zarasel selski

pašnik, bolj ribenski in bodeški. Razlogov za opuščanja pašnikov ne kaže ponavljati, saj so bili podobni kot drugod na Slovenskem. Dodati morda velja, da je hitrejši zaraščeni ribenskega in bodeškega pašnika botrovalo tudi dejstvo, da je marsikateri tamkajšnja kmetija med vojno izgubila moža, očeta, sina. Tam mimo je čez Savo vodila partizanska pot na Jelovico in okupatorjev teror je bil hujši. Kmetije, ki so ostale brez krepkih možkih rok, so seveda životarije, dokler ni zrasel nov rod.

Velik zasuk pa sedaj doživlja pašništvo na Slovenskem nasploh. Sprejet je bil slovenski načrt o ureditvi 6 tisoč hektarov pašnikov na leto, za kar namenjajo denar zemljiško-kmetijske, tudi vodne skupnosti. Kmetijske zadruge, ki skupaj s svojimi kooperanti uresničuj-

jejo ta načrt, dobijo po 60 tisoč dinarjev za ureditev hektara pašnika, ki so ga začeli urejati lani, za hektar pašnika, ki so ga začeli urejati letos, pa po 80 tisoč dinarjev.

V ta okvir sodi tudi urejanje pašnikov, ki jih vodi Kmetijska zadruga Bled. V teku je urejanje selskega, ribenskega in bodeškega pašnika, kjer se bo živina lahko pasla na 87 hektarih, ki bodo kmalu nared. Nato bodo krenili na Hom v Zasipu, kjer jih čaka 41 hektarov pašnikov. Računajo, da bodo denar dobili septembra. Letos pa imajo v načrtu še 42 hektarov pašnikov na belski planini.

Za selski, ribenski in bodeški pašnik so torej dobili še po 60 tisoč dinarjev za hektar, naslednji pa bodo že po 80 tisoč dinarjev.

Če številke pomnožimo, zlahka ugotovimo, da družba daje ogrom-

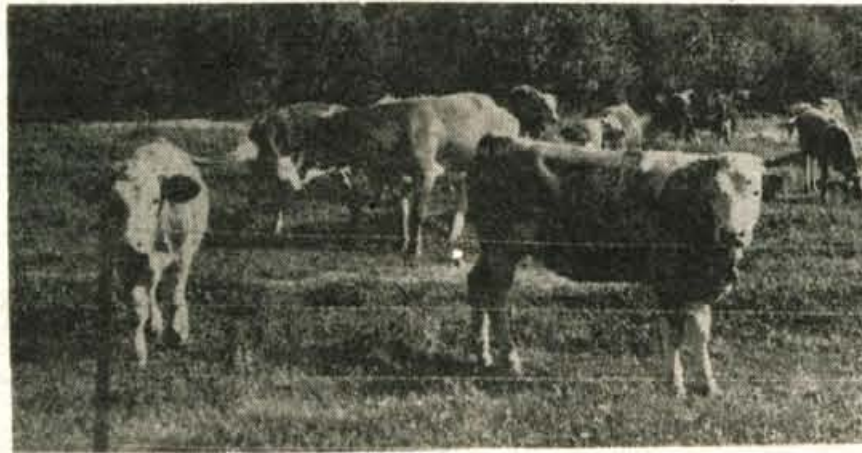
na sredstva za ožvitev pašništva. Za ureditev selskega, ribenskega in bodeškega pašnika denimo 5,22 milijonov dinarjev.

Pri Kmetijski zadrugi Bled nad urejanjem pašnikov bedi pospeševalc Jože Zabret, ki pravi, da se bo na nižinskem pašniku ob Savi lahko paslo 240 glav živine, kar pomeni, da bodo kmetje lahko imeli v hlevih 80 glav živine več. Zdaj imajo 195 glav živine, upoštevati pa je seveda treba, da poleti 90 glav mlade živine ženejo na višinske pašnike. Usposobitev pašnikov ob Savi je tako rekoč edina možnost, da bodo imeli tamkajšnji kmetje več živine.

Nekateri so sprva nezaupljivo opazovali urejanje pašnikov ob Savi. Le kaj bo zraslo na tistem pradu, so dejali. Prvi hektari so že nared, ruša je dobra, celo detelja je vmes. Nezaupljivost usiha.

Buldožer zadnje tedne rije na bodeškem in ribenskem pašniku. Upravlja ga Gorenjčev delavec Ibri Kovačević, ki se je že dobora izuril in hitro mu gre. Konec meseca bo končal, pašnike bodo ozelenili še letos.

Pomagali so seveda tudi kmetje, ki pri urejanju pašnikov s prostovoljnimi delom prispevajo 20 odstotkov denarne vrednosti ureditve pašnikov. Drugače povedano — okoli 8 delovnih ur na glavo živine. Združeni so v pašne skupnosti, ki bodo kasneje skrbele za pašnike. Za vse kmete bo na pašnikih dovolj prostora, pravi Jože Zabret. Seveda pa v pašnih skupnostih veljajo pravila, vsak član mora opraviti določeno število

Na ribenskem pašniku se že pase nekaj krav. Zarasla se je dobra ruša, kakršne kmetje na prodnatem zemljišču niso pričakovali.

Na desnem bregu Save Bohinjke urejajo 87 hektarov selskega, ribenskega in bodeškega pašnika.

Za ureditev brežine od ribenskega do bodeškega mostu je vodna skupnost Gorenjske namenila 10 milijonov dinarjev, zavarovali jo bodo kot so jo že od ribenskega mostu navzgor (na sliki).

delovnih ur, da ima njegova živina vstop na pašnik. Pravila torej, ki v pašnih skupnostih veljajo že od nekdanj.

Ker vodni tok Save Bohinjke spodjeda prav desno brežino, včasih tudi poplavlja, bo treba pašnike seveda zavarovati. Za ureditev brežine je na prošnjo Kmetijske zadruge Bled vodna skupnost Gorenjske namenila 10 milijonov dinarjev, zavarovali bodo lahko breg od ribenskega do bodeškega mostu, kakor so ga že od ribenskega mostu nazgor.

M. Volčjak

Pri poseku malovrednega lesa so pomagali kmetje, z buldožerjem pa odstranijo grmovje in podrast, splanirano zemljišče pa nato ozelenijo.

MERCATOR — KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE

TOZD »AGROMEHANIKA«

Kranj, Hrastje 52 a, Slovenija, Jugoslavija

Generalni zastopnik TOMO VINKOVIČ, Bjelovar za območje Slovenije in generalni zastopnik IMT Beograd za področje zapadnega dela Slovenije

Na sejmu razstavljamo in prodajamo lastne stroje škropilnega programa, predsetvene stroje in drugo.

Na razpolago vam bodo tudi stroji drugih jugoslovan-skih proizvajalcev.

Program
IMT Beograd

traktorji IMT 539
IMT 542
IMT 560
IMT 577
IMT 577 DV
IMT 5136
vse s priključki

Program
Tomo Vinkovič
Bjelovar
transporter TV 1518
traktor TV 420
TV 523
TV 732
TV 732 S
vse s priključki

**DOBAVA TAKOJ, TOVARNIŠKE
CENE, SERVIS, NADOMESTNI DELI**

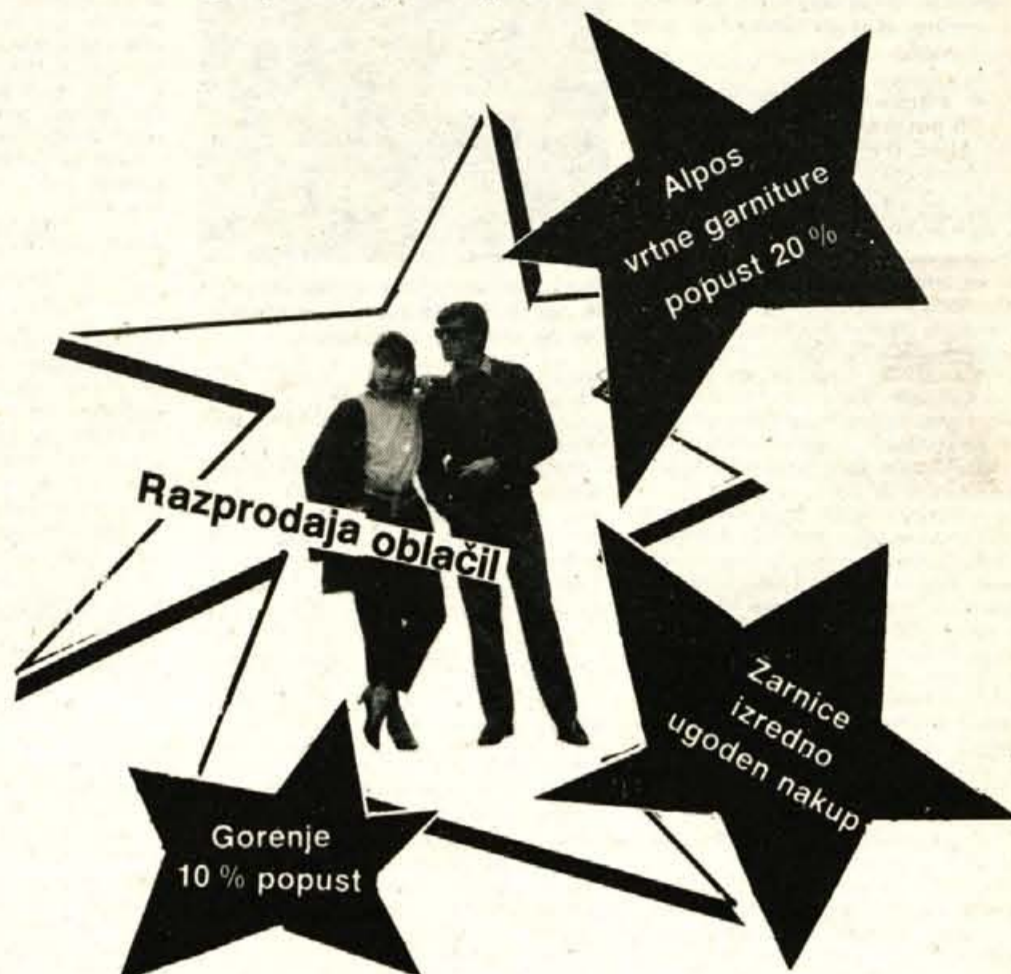
Informacije in sprejem naročil na sejmu in v poslovnih servisnih centrih AGROMECHANIKE.

PSC Hrastje, tel. (064) 23-485, 24-372, 23-059
PSC Maribor, tel. (062) 38-980, 38-861

Telefon na sejmu 26-074

na GORENJSKEM SEJMU od 9. do 19. avgusta v hali A nudi:

- pohištvo
- belo tehniko
- električno ročno orodje (Bleck and Decker in Iskra: verižne žage, obliči in drugo)
- oblačila
- male gospodinjne aparate

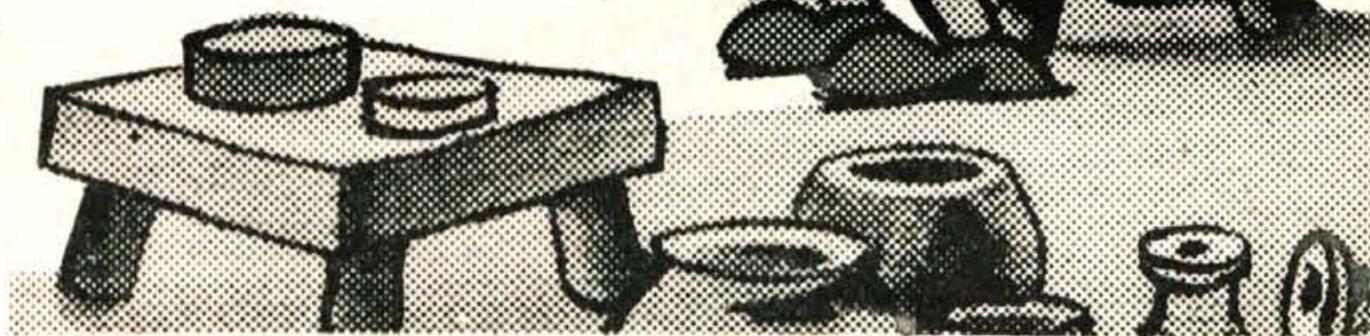

**UGODNE CENE — POPUSTI — BREZPLAČNA
DOSTAVA**

30 %

POPUST

od 10.8. do 25.8.85

NAPREDEK DOMŽALE vas vabi, da jih obiščete v njihovem salonu na gorenjskem sejmu. Imajo bogato izbiro sobnega in kuhinjskega pohištva, bele tehnike, televizijskih in radijskih sprejemnikov ter glasbil. Za vso belo tehniko dajejo 10 odstotkov popusta na maloprodajno ceno. Kupljeno blago vam brezplačno dostavijo do 60 km in opravijo tudi montažo, razen kuhinj.

Povabljeni ste na večerjo. Prijatelj vam je aperitiv postregel v ličnih frakelnih. Ob pogledu na lepe krožnike in posodo vam je zastal dih. Odgovor je preprost — navdušil vas je dekorativni tisk na frakelnih, krožnikih in posodi. SITOTISK Jože Velikanja iz Kranja je »kriv« za vaše navdušenje.

Končno kompletna traktorska ponudba

Za kmetovalce bo na gorenjskem sejmu najbolj privlačen razstaveni prostor SAVE-COMMERCA iz Kranja. Ponujajo namreč popolno traktorsko ponudbo — od gum in zračnic za vse tipe traktorjev do različnih traktorskih priključkov.

Poleg tega je tu še ugoden nakup gum za osebne avtomobile, in kolesa ter ugoden nakup raznega tehničnega blaga. Za mrzle zimске večere so po ugodni ceni na voljo tudi termoforji.

Bliža se šolsko leto in z njim velike in male skrbi. Reševati vam jih pomaga tudi Katarina Markič iz Tržiča, ki s šolskimi copati obuje vašega šolarja. Med pestro ponudbo pa lahko izberete tudi copate za vaše udobje.

Dan je prekratek za vsa opravila, ki vas čakajo. Obdelati morate les, brusiti omet, odstraniti barvo, očistiti parket in grobo obdelati karoserijo. V pomoč vam bo UNIVERZALNA BRUSILNA PLOŠČA, idealno nadomestilo za smirkov papir. Po ugodni ceni jo lahko kupite v Metalki, Merkurju in Chemu. Vse informacije daje proizvajalec F. Burnik iz Kranja po telefonu (telefonska številka 34-428).

IVAN TOMAŽINČIČ
Predelovanje zdravilnih zelišč
DOBROVA 24/b
66 310 Izola
Prodajalna Tavžentroža predstavlja

Po napornem delovnem dnevu sta utrujeni in čutite bolečine v nogah. Sezite po izdelku, ki vam ga ponuja Tavžentroža, prodajalna zdravilnih zelišč in zeliščnih izdelkov iz Izole.

NOGIN je sestavljen iz več vrst zdravilnih zelišč in eteričnih olj. Pospesuje cirkulacijo krvi v nogah — od stopal do kolen, pomaga pri bolečinah v nogah, je proti akcemom in glivičnemu obolenju med prsti, pomaga pa tudi proti potanju nog.

Za dobro počutje in zdravje pa so vam na voljo še čajne mešanice, zeliščne kapljice in različni izdelki iz zdravilnih zelišč.

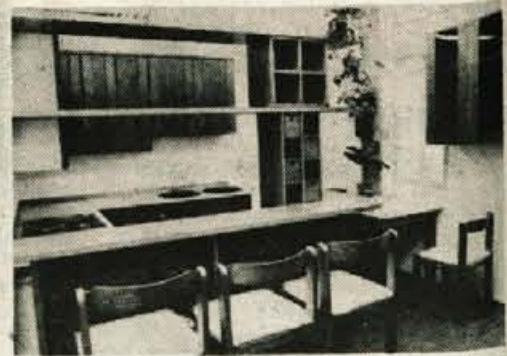
Po želji vam izdelke pošljejo tudi po pošti po povzetju.

Dopustniški dnevi se počasi iztekajo, spomini na morje, domače vino in dobro ribo so še sveži. Naša stara znanca DROGA PORTOROŽ — TOZD RIBA iz Izole pa nas s svojo ponudbo popelje v svet ribjih specialitet, pa čeprav daleč proč od jadranske obale. Okusno pripravljene lignji, osličji, škarjane, skuše in sardelice, poleg pa domače vino Malvazija in Refoš nam pričarajo pravo vzdušje iz gostilnice ob obali. Prijetno presenečenje imajo tudi za sladokusce — školjke dagnje. Ob zvokih glasbe vam bodo prijazni Primorci postregli z jedačo in pijačo primerno za vsak žep.

Sedežna garnitura

Kuhinja

LIPA Ajdovščina odprla salon pohištva v Kranju

Gorenjska je bogatejša za lično opremljen salon pohištva. Na Gorenjskem sejmu v Kranju ima namreč svoj razstaveni paviljon tudi Tovarna pohištva LIPA iz Ajdovščine.

Široka ponudba kuhinj, dnevnih sob in udobnih sedežnih garnitur, predvsem pa visoka kvaliteta njihovih proizvodov privlačijo še tako zahtevnega kupca. Pri nakupu kuhinje vas čaka presenečenje. Le-te so zavarovane za dve leti proti vsem vrstam nesreč. Če ste se odločili za nakup, je dobavni rok od trideset do devetdeset dni, kajti zalog nimajo. Pohištvo vam brezplačno pripeljejo do 100 km iz Kranja.

Kvaliteta njihovega pohištva jim je omogočila tudi prodor na zahtevno tuje tržišče. Pohvalijo se lahko z 50-odstotnim izvozom proizvodnje, predvsem v zahodne države.

Tovarna pohištva LIPA iz Ajdovščine vas vabi, da jih obiščete v njihovem stalnem prostoru na Gorenjskem sejmu. Nakup njihovega pohištva je dober nakup!

Usnjena garnitura

lesnina

Lesnina-pohištvo Kranj, Primskovo razstavlja in prodaja na sejmu v Kranju

Pohištvo MOBY je sestavljivo in se lahko uporabi kot otroška soba, dnevna soba, predsoba in spalnica. To pohištvo je prejelo na sejmu v Beogradu priznanje »srebrni ključ«. Je izdelek TOZD Lesnina, Ljutomer.

Poleg sejma obiščite še prenovljeni salon pohištva na Primskovem v Kranju in salon pohištva na Jesenicah. Povsod boste prijazno in strokovno postreženi.

Lesnina V Kranju vam poleg gradbenega materiala, žaganega lesa, stavbnega pohištva na mednarodnem sejmu v Kranju od 9. do 19. 08. 85 nudi ugoden nakup:

hrastovih parafiniranih sodov v velikosti od 35 l do 270 l
hrastove cvetličnjake 40 l
hrastove kadice

IZKORISTITE UGODEN NAKUP

Informacije lahko dobite tudi v prodajalni na Primskovem tel. 26-076

del. čas pond. sredo, petek od 7.00—17.00
torek, četrtek od 7.00—14.00
sobota od 7.00—12.00

lesnina
KRANJ

Ste se odločili za nakup novega avtomobila, počitniške prikolice, dostavnega vozila, dnevne sobe, sedežne garniture, spalnice ali bele tehnike? Vas privlači potrošniški kredit na sejmju, brezplačana montaža, razen kuhinj, in dostava?

Obiščite paviljon MURKA in ne bo vam žal!

Vam v kadi rado spodrsne, vam iz rok uide tetrapak? Vas pri vrtnju moti prah? Vaših skrbi in nejevolje je konec. Za to je poskrbel Roman Markič iz Nakla s svojimi kovinskimi in plastičnimi izdelki. Metulji za kopalno kad, držala za tetrapak in lovilci prahu so izdelki, ki vračajo dobro voljo.

ČZP Kmečki glas ponuja bralcem nekaj knjižnih novosti: Varstvo sadnega drevja, Med — zdravilo, živilo, sladilo, Brezalkoholni napitki in V sadnem vrtu. V kmečki knjižni zbirki je mnogo branja za dolge večere, kup svetov in zanimivosti pa ponuja knjižna zbirka Moj mali svet. Priporočajo vam zanimivo branje v reviji Moj mali svet in Sodobno kmetijstvo ter tednik Kmečki glas.

DO TERMAL Lopare je po svojih proizvodih že znana obiskovalcem sejma. Radiatorji TKM za centralno gretje za eno- in dvocevni sistem gretja, elektro radiatorji, kolektorji za sončno energijo so izdelki, ki zagotavljajo kakovost. Po ugodni ceni ponudijo nov proizvod — elektro radiator z manjšo porabo energije in garancijo treh let. Proizvode si lahko ogledate v Metalki, Merkurju in Kovinotehni. Tehnične informacije dobite pri IMOS INŽENIRINGU v Ljubljani ali po telefonu (številka 075/637-145).

Zelite nekaj posebnega, enkratnega? Zelja ni neuresničljiva. Obiskati morate le

Zlatarstvo Zidarič v Trziču. Zlate in srebrne verižice, zaplestnice za vsak okus, prstan po meri pa še po ugodni ceni dobite tudi na sejmju ali vsak dan med 8.30 in 12. uro ter med 14. in 17. uro v lokalu v Trziču.

Avtomat tuš je novost na našem tržišču. Vgradimo ga v kopalnice hotelov, bolnišnic, zasebnih sob, uporabimo za zalivanje vrta, negovanje travnih površin, pranje avtomobila in drugih strojev. S preprostim pritiskom na ročico Avtomat tuša omogočimo maksimalen izkoristek pri porabi vode (manjši ali večji pretok). Ko ročico popustimo, se prekine dotok vode. Avtomat tuš je na voljo v več pastelnih barvah. Nakup ne predstavlja večjega izdatka za kupca, ampak le temu omogoča še 40-odstotni prihranek vode in s tem tudi drugih energetskih izdatkov. Priporočila ga proizvajalec Ivan in Franc Obaha, Predelava plastičnih mas, Vižmarska pot 44, Ljubljana-Sentvid.

Na tržišču sta dva nova izdelka JUB-a, kemične industrije iz Dola pri Ljubljani. 100% akrilni lesni premaz Lesakril je za naraven izgled lesa in njegovo zaščito. Premaz je po 652 din, je brez neprijetnega vonja in neškodljiv za zdravje. Za 497 din pa dobite Jubocid proti plesni na zidu. Proizvoda vam ponuja Merkur na svojem razstavnem prostoru.

Če boste obiskali Gorenjski sejem, se ustavite tudi na velikem razstavnem prostoru Merkurja iz Kranja, kjer boste našli pestro ponudbo najrazličnejšega blaga, ki ga Merkur vodi v svojih zalogah.

Zlasti bi vas radi opozorili na izdelek bele tehnike, male gospodinske strojčke, ročno in električno orodje, trajnožarne peči za centralno ogrevanje, bojlerje, kompresorje, varilne aparate in še marsikaj iz velike ponudbe.

Na Merkurjevem razstavnem prostoru si lahko ogledate tudi demonstracijo Siporex zidanih blokov in izolacijskih plošč ter bitumenske skodle Izolirke Ljubljana. Če k temu dodamo še akcijsko prodajo novih premazov tovarne JUB in ročnega orodja Uniorja iz Zreč, potem obiska merkurjevega razstavnega prostora na Gorenjskem sejmju na kaže zamuditi.

Zelite hladnejše dni preživeti v novih oblačilih? Bogata izbira usnjenih jaken, moških in ženskih hlač, kostimov ter kril vam to omogoča. Krojaštvo usnjenih izdelkov po meri in konfekciji Herman Kokol ustrezne vsaki vaši želji.

Univerzalni kovinski regali UNIKO so uporabni v vsaki zasebni obrti, delovni organizaciji in gospodinjstvu. Njihova montaža je hitra in nezahtevna. Dobite jih v pečno lakirani zeleni, rjavi, rdeči in oranžni barvi. UNIKO — Kovinska industrija iz Ljubljane vam regale montira in izdelava v zelenih dimenzijah.

VEČERNI ZABAVNI PROGRAM NA NOVEM, VEČJEM POKRITEM ZABAVIŠČNEM PROSTORU

vsak dan od 19. do 24. ure, v soboto od 19. do 1. ure.

Zabavali vas bodo:

danes zvečer
sreda, 14. 8.

ČUDEŽNA POLJA
ansambel TONETA
HORVATA

četrtek, 15. 8.
petek, 16. 8.

OBVEZNA SMER
GORENJSKI

sobota, 17. 8.

in SONJA GABRŠČEK
APOKALIPSA
in STANE VIDMAR
ansambel VIKIJA
AŠIČA

nedelja, 18. 8.

ponedeljek, 19. 8.

OGLARJI

Vsako popoldne pa vas bo zabaval narodnozabavni ansambel.

Na Gorenjskem se marsikdo lahko pohvali z ličnimi talnimi ploščami in stojali za kolesa iz umetnega kamna. Tudi mnoge hiše krasi »cokle« iz umetnega kamna. Zdaj je priložnost, da postane vaša hiša in njena okolica še lepša. Viktor Nemeč iz Domžal vam po želji in ugodni ceni naredi izdelke iz umetnega kamna in jih tudi montira. Informacije dobite na razstavnem prostoru v hali A, lahko pa tudi na naslov — Viktor Nemeč, Aškrcjeva 35, 61230 Domžale.

